

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, szerda 1914. január 21.

16. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A fogyasztási adóhivatal megreformálása.

A városi fogyasztási adóhivatalnál ural kodó anarkiát már többször részletesen ismertettük. Megirtuk, hogy a kormányzó radikálisan akarja megoldani a hivatal ügykezelését. Ma már meg is történt az intézkedés. A kormányzó hosszabb leiratban tudatta elhatározását a városi tanácssal. A leiratot egész terjedelmében közöljük, de mert igen hosszú, ma csak egy részét adjuk, holnap pedig folytatni fogjuk. Ime, a leirat:

A városi fogyasztási adókezelést végző hivataloknál és kirendeltségeknél lefolytatott vizsgálat, fájdalom, valóra váltotta mindazokat a feltevéseket, melyek a miniszteri kiküldött sommás megállapításai alapján előre voltak láthatók. Sőt a vizsgálat olyan tényeket, körülményeket, rendszereket, önkényeskedéseket derített ki, aminek a legsötétebb pesszimizmus sem mert volna megjósolni egy adminisztráció kebelében, közigazgatási gondatlanság, hanyagság, vétkes mulasztás dolgában.

Bármennyire szomorú is e tényeket oly nyomatékosan leszögezni, szükségképpen meg kell ezt tennem ama halasztást nem tűrő rendszabályok alkalmazásának az indokolásául, melyeket kénytelen vagyok ma-

gam léptetni életbe, hogy a községi legfőbb bevételi forrást kezelő hivatal szervezetének normális működését biztosítsam.

A városi fogyasztási adó kezelési szolgálatának eddigi szervezetlensége mellett lehetővé vált a múltban, hogy a községi fogyasztási adóhivatal bevételi forrásának hozadékából, a köteleességük érzetétől át nem hatott hivatali alkalmazottak lelkiismeretlensége, részrehajló eljárása folytán a város jövő fellendülése által igényelt jelentőke összegek elvonassanak rendeltetésüktől. Ilyképen a városi háztartásra teljesen elvesztek olyan összegek, melyek jelentékeny részben a fogyasztási adó terhéből sujtott szegényebb néposztályokhoz tartozó adófizető polgárok nehezen nélkülözhető filléreiből kerültek ki, akik mindazonáltal önként vállalták e terhet, abban a felemelő tudatban, hogy ezzel ki-ki szerény erőihez mérten hozzájárul a közérdek istápolásához.

Tehát a jól felfogott közérdek követeli, hogy a hivatal rendes menetének biztosítására elengedhetlenül szükséges és további halasztást nem tűrő intézkedések azonnal tétessenek meg. Ezen rendszabályok életbeléptetésénél is azonban csupán az elkerülhe-

— Ezt most kézről-kézre adták, meg is esőkolgatták, bucsuzó beszédet mondtak hozzá s aztán kivitte az asszony. S amikor visszahozta, nem pislogott a kendermagos jóbarát; felborzolt tollal, elernyedtt nyakkal került a házba s apró vörös csillagokat festett a padlón alá hulló vére.

A nagyobbik poronty, Palkó, éktelen sírásra fakadt. Sirdogálva surrant ki az udvarra, ahol már messziről iszamlós vörös töcsa hívta a fehér hótakaróból. Főléje hajtotta ő is, a kis Veronika leány is s esendően sirdogálva az ujjukkal mázolgatták a kihült vörös folyadékot.

Vén, széles vállu varjak és apró fekete talláros esőkák gubbasztottak az udvar fáján. Egyik öreg madár mesélte, hogy fiatal korában fölroppent az égig s onnét nézett alá. Fehér köntösében látta a földet s nagyon szép volt. Olyan, mint egy habfehérre mosott gyapjas, rózsás orru bárány. A kékbevesző bércék koszorúja volt a pántlikája — s bizonyára erősítette, hogy a harangszó úgy hallatszik ott fenn, mintha a fehér bárány kék pántlikáján ezüst esengő csilingelne.

Hol helyeslően, hol elragadtatással káromogtak a hallgatók. Csak a legszélső szilvafa galván ült egymagában egy szomorú tekintetű esőka, az nem hallgatta a mesélőt. Az ablakon át a szobát kénlelte.

Mit látott? Nagyon keveset.

Zsiros lé fűtt a bögrében s ropogós pi-

tetlenül szükségesre szorítkoztam.

Az ideiglenesen szervezett új szolgálat, amely hozzájárulással és a mellém rendelt pénzügyi előadó útján gyakorolt felügyeletem alatt megfelelt ama megbízatásának, hogy a viszonyokat rendezze és a halasztást nem tűrő reformokat tanulmányozza, életrevalóságának fényes tanujelét adta. Másfél hónapig tartó időközi szolgálat ideje alatt a bevételek 180.000 K-val haladják meg az elmúlt 1912. év ugyanezen időszakában befolyt összeget. Hátralekötökben és jogtalanul visszatartott pénzekben ezen idő alatt nem kevesebb, mint 90.000 korona fizettetett be a fogyasztási adóhivatal pénztárába. Ama hiányos adatok, szerint, melyeket a különböző feljegyzések zavaros és bizonytalan anyagában való tétova tájékozódás mellett és minden nyilvántartás hiánya dacára is megállapítani sikerült, megközelítőleg 15—20 ezer K-ra becsülhető az a kár, mely a városi háztartás veszendőbe menő hátralekötök címén az utolsó időkben éri, melyeknek sem logikailag, sem jogszerűleg nem lett volna létjogosultságuk. És e mellett még teljesen figyelmen kívül esik a rendszeresen elmaradó haszon, melyre alább visszatérek és amely tisztán az igazgatóság részrehajló és önkényes engedékenysége folytán veszett kárba.

Az eddigi adókezelés szolgálat hiján volt minden törvényes szervezetnek. A fogyasztási adóhivatal működése ugyanis minden törvényes alapot nélkülözött, mert városi képviselőtestület által alkotott szabályrendelettel nem szabályoztatott. Az

rosra sülve sercegett az a pettyes irigy madár, aki bomlottan röpködött, kajdácolt, ha esőka, vagy kánya keringte körül az udvart.

A gazda meg az asztalt terítette. Csikos fehér terítővel. Anyáskodó gondtal törülgette a virágdiszes eserép tálcáskákat; jobb időkből maradt feszületet tett az asztalra, ami durva fehér fonállal volt körül kötögetve. Különben lepottyant volna róla a töviskoszorús Isten ember...

Azt is látta és hallotta a esőka, mikor a Palkó gyerek kézenfogva vezette el Veronikát a fényesre fagyott uton s azt beszéltek, hogy ők most megnézik a — Jézust.

Az utca soron be is kiabáltak az ismerős helyeken:

— Jézust nézni gyertek!

— Karácsnyfát nézni gyertek!

Sőt a esőka azt is látta, hogy tenyérbe feszített kezekkel bámulja az ember az asszonyt, aki gondolatban utra kelt a föltörő gözzel, me gsem állott az ég aranyos kapujáig. Ott ülbe vette a kettőt, elébe állott a harmadiknak s úgy kérte a kék szemű, sze-

„A Tengerpart“ tárcája.

Négy szegény.

Egy gyűrött, pergament arcu ember ölbe vette két rongyos porontyát, szemközti ült az asszonnyal s ilyen beszédet tartott hozzájuk:

— Kedvess szögám, ma lakodalmat tartunk és holnap meghalunk...

Az apróságok nem értették, vézna horpadt mellére bujt mindkettő, az asszony is fásult közömmel hallgatott, nem beszéltek tehát többé erről. Bár a férfi másképp szében gondolta. Kéjelegni akart a szent semmibe-vezés gondolatában, magyarázni kívánta aprólékosan, hogy ő, tudniillik Karakó Pétör mégis csak okos és tréfás kedvű ember, meg hatalmas is. Hatalmasabb a Balsorsnál, aki egyszer régen fekete irónnal írta meg, hogy Karakó Pétör, aki születik itt és itt, éhen vesszen emitt s nem is egyedül, az asszonnyal, két lázas szemű porontyával.

Az asszony is mintha biccentett volna, hogy „jó lesz, édes gazdám, emigy tegyünk, mert ugy is elpusztulás lenne a vége.“

Ugy határoztak tehát, hogy ma lakodalm legyen és holnap esendes, békés kimulás.

A padkán fehér pettyes tyúk gubbasztott — egyedüli jóbarátjuk az inség idején.

GRAND CAFE' BORSA

:: FIUME, Baccich-palota :

Fiume legujabbés legszebb kávéháza

ugyvezett fogyasztási adókezelést ellenőrző bizottság — a városi statutumnak és a városi képviselőtestület szabályrendeletalkotási jogának nyílt sérelmével — korlátlan hatalmat gyakorolt, eljárásával a szabályzat 107. §-ában a bérlő részére engedélyezett jogokat is túllépte, amennyiben a fogyasztási adó beszédését sem végeztette a szabályoknak megfelelően, melyek előírják, hogy a behozatali adó (35. §) a hitelezés kizárásával azonnal beszédendő és hogy az eladási (edueilio) adó (56. §) a kimérés megkezdése előtt fizetendő. Ez az eljárás vonta maga után azokat az óriási hátralékösszegeket, melyek a hivatal követelését képezték és azokat a jelentékeny veszteségeket, melyeket a városi háztartás e címen évről-évre elszenvedni volt kénytelen. A fentebb csak példaképpen már felhozott számadatok a legutóbbi évekre vonatkozólag ezt eléggé világosan kimutatják. Az ellenőrző bizottság mindenről rendelkezett és csak ha jónak látta, közölte a város képviselőtestületével határozatait, még azokat is, melyek a legnagyobb fontosságúak voltak és természetük-nél fogva kizárólag a városi képviselőtestület elhatározásának és a miniszteri jóváhagyásnak lettek volna fentartandók (így pl. a hivatali szervezet és a szolgálati rendtartás, melyet önhatalmulag vélt életbeléptethetőnek), ami más szóval annyit jelent, hogy a bizottság a saját belátásától tette függővé azt, hogy milyen ügyeket tartson fenn a városi képviselőtestület elhatározásának.

(Folytatjuk.)

Pallavicini Ede őrgróf meghalt.

Fiume több gazdasági épületén és a kormányzóságon tegnap este óta gyászlobogó jelzi, hogy a magyar mágnásvilágnak és a közgazdasági életnek nagy halottja van. Meghalt Pallavicini Ede őrgróf, vbt., a főrendiház tagja, a Ganz-Danubius, a rizshántológyár, a petróleumgyár, a Magyar Fém- és Lámpaárugyár, a Magyar Cukoripar Rt. stb. stb. elnöke és a Magyar Hitelbank volt alelnöke.

lid tekintetű szentet:

— Eressz be, Péter apó, látod milyen éhesek, rongyosak vagyunk mind a hárman...

Szél támadt s a szegény ember udvarán szárnyra kapott a sok károgó madár. A mező közepén vén fák csupasz koronáján ütöttek éjjeli tanyát. Lekonyult fejű, felborzolt tollal szundikáltak, bár sűrű pelyhekben hullott föléjük a hó. Ugy hatottak ekkor a nagyfejű madarak, mintha puha, fehér gyapottal takarta volna le valaki a felborzolt fekete kőntőst.

— Cudar idő, mi, pajtás? — pislogták egymás felé. Akadt olyan békétlen természetű madár a fiatalab népség közül, aki neheztelve tekintett az égre s károgva bölöngött.

Persze, persze... az Istenke jó és hatalmas... zsiros husu pondrókkal teritene meg inkább a fölfagyott mezőt, az olyan jó... s azt még a fiatal csóka is szeretné...

A vén csóka még innét is a két gyereket nézte.

A templom ajtóban álltak azok s föl-váltva erőlködtek, de egyik sem ért a kilincsig. Csakva maradt előttük az Isten földi háza is... Hát az égi...! Hej, beszélni sem jó erről...

Akkor jött a kántor, deres bajuszu, ősz szakállas ember, akár az apjuk. Csakhogy ől a kor öltöztette alkonyi fehérbe: az apjukat a gond, nélkülözés.

— Nem tudunk bemenni; — sirdogált

A haláleset bennünket azért érdekel közelebbről, mert Pallavicini Ede őrgróf Fiumében halt meg. A Szent István vízrebozsításához érkezett ide pénteken, de az uton meghült és megérkezése után rögtön ágy-nak esett. A vízrebozsítási ünnepségen sem vehetett részt, mert az orvosok szigorúan megtiltották, hogy a szobát elhagyja. Pallavicini már annyira jól érezte magát, hogy tegnap fölkelte és ide érkezett családja körében ebédelte. Este 5 órakor hirtelen rosszul lett fogta el, gyorsan felvitték a 20. számú szalonba, majd elhivatták Jellouschegg dr. rendőrorvost, de segíteni nem lehetett és Pallavicini Ede őrgróf 6 órakor meghalt.

Ma reggel már ide érkeztek: Zichy Ráfael gróf és Hadik János gróf, az elhunyt vejei, továbbá Lumniczer dr. orvostanár. Fia már tegnap itt volt. A holttestet ma délután 6 órakor Kaposvárra szállítják, ahonnan a családi sírboltba viszik.

Életéről a következő adatok szólnak:

Sopronban, 1845-ben született, ahol atyja, P. Artur őrgróf mint huszárkapitány állomásozott. Tanulmányait szülővárosában és a pozsonyi jogakadémián végezte. Iskolái végeztével Sopronmegye tb. aljegyzője lett, majd pedig 1869-ben a pénzügyminiszterium szolgálatába lépett, amelyet tizenegy évi szolgálat után mint osztálytanácsos hagyott el. Ezután egy évtizedig a Magyar Hitelbanknak alelnöke volt. A közgazdaság terén jelentékeny és jelentős szerepet vitt. Elnöke a Ganz-gyárnak, a Kőolajfinomító Részvénytársaságnak; alelnöke az Országos Gazdasági Egyesületnek stb. Igazgatósági, illetve pénzügyelbizottsági tagja a Gazdák Biztosító Szövetkezetének és a Magyar Földhitelintézetnek. Elnöke még a Dunántúli Közművelődési Egyesületnek is. A es. és kir. kamarási méltóságot 1878-ban, a vas-koronarend II. osztályát 1884-ben, a valóságos belső titkos tanácsosi címet pedig 1897-ben kapta. Sok ideig volt a főrendiház jegyzője és a delegációk tengerészeti albizottságának elnöke. 1873 óta nős. Neje Mailáth Etelka, néhai Mailáth György országbíró leánya.

Tegnap este nyolc órakor Wickenburg István gróf kormányzó és neje megjelentek az Európa-szállóban, ahol Pallavicini őrgróf meghalt s intézkedtek a holttest elhelyezése dolgában.

Veronika.

— Jézust nézni jöttünk, — dicsékedett Palkó.

Az öreg, reszketős kezű ember megéroggatta az egyiket, ajándékot, — az ám, ezüst papírba gyöngyölt cukor békát adott a másiknak (de amikor olyan keservesen sirt a szentem) s beengedte mind a kettőt.

Csak most kiáltotta a hallgatag csóka:

— Kár! Kár!

A háló pajtások ijedten tudakolták mi a baj, de feleletet nem kapott egyik sem. Csak azt látták, hogy az öreg csóka szomorú szemekkel kémlel a ködön át. Hova, hova sem, az ő gondja. Csendesesen szenderegtek tovább.

Hanem a Palkó... meg a Veronika...!

Az orgona bugott s mint a szárnyra kelt vihar énekelt a nép. Villogott a pap arannyal átszőtt ruhája s fényes lánggal égett tenger sok apró és nagyobb gyertya az Ur asztala előtt.

Volt a templomnak egy csöppecske oldalsó fülkéje; apró porcellán szobrocskák-ból, moha legelőből volt benne a betlehemi gunyhó környéke. Csengetyüs bárányok a füvet harapták, görbe botos, nagy szakálú pásztorok siettek a jászol felé, ahol glóriával szunnyadt a pólýába takart Istengyermek.

S ezt nézte a két éhes, rongyos poronty. A testet öltő mese, álmaik világa állott előttük.

Ujdonságok.

—0—

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság* épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— *A Cunard* magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivétel a megérkezési nap és indulási napok délelőttje. Jegyekért az Adria palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.

— *A tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevarde-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológyár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— **Személyi hír.** Daniló herceg montenegrói trónörökös és felesége Milica hercegnő hosszabb tartózkodásra Bécsből Abháziába érkeztek.

— **Küldöttség a kormányzónál.** Ma délután az alközségek háromtagú küldöttsége tisztelgett Wickenburg István gróf kormányzónál. Balázs kanonok, a küldöttség szószólója, az alközségi polgárságnak a fogyasztási adóhivatallal szemben felmerült sérelmeit adta elő és arra kérte a kormányzót, hogy több méltányosságra utasítsa a hivatalt. A kormányzó utalt arra, hogy a hivatal most van szervezés alatt és mindenestre szem előtt fogja tartani a polgárság érdekeit.

Veronika kéjes gyönyörrel nézte a halomra rakott esoda világot s kerekre formált orcával, boldog-pirosan intett a jászol felé:

— Nézd Jézuska, nekem meg békám is van... Ezüst békám...!

És akkor, hogyan-hogyan sem, félő pilantással kémlelte Palkó az énekelő sokaságot és sebes mozdulattal kikapta a Jézuskát jászlaból (ah! a keze sem égett meg tőle) s egy pillanat volt Jézus... nincs a kis szőke hajú Jézuska...

— Haza! Haza! erőltette Veronikát, a ki esodálkozó tekintettel, bizalmatlanul hagyta, hogy a Palkó... (aki ellopta a Jézust...!) vonszolja a kapu felé. S amikor kívül értek sugott valamit. A fiu is, amitől megnyugodott a kis Veronika. Hogy is ne: apának, anyának viszik a Jézuskát, aki ő — a kegyetlen! — nem ment el hozzájuk, mert nagyon szegények. Anya majd elpanaszkozik, apa segítséget kér s akkor... akkor...!

Futottak, szinte szárnyra kelve a sikamlós uton. Az alsóvégi Bück Sándor postája előtt széles ivben kanyarodik az utca, ott is futottak. Még tovább is... És akkor megbotlott a Palkó... Előkapta a kékesre fázott kezét, hogy fel ne bukják, de későn. Elvágódott s ezer szilánkra törött a — kis Jézus...

— Otthon — akkor sóhajtotta az anyjuk!

— Talán... még... a Jézus... segél...!

Kontler Gyula.

— **Friedmann dr. szérumának tanulmányozása.** Glück József dr. az országos munkásbiztosító pénztár icici-i szanatóriumának főorvosa, két heti tartózkodásra Berlinbe utazott, hogy Friedmann dr. tüdővész ellenes szérumának hatását tovább tanulmányozza. Véleménye szerint a szérumnak különösen az izületi tuberkulózisnál van meglepő hatása.

— **Pályázat.** A városi fogyasztási adó (vám) hivatali igazgatói és számvevői állások betöltésére január 26-iki határidővel pályázatot hirdetnek. Az állásokkal a városi tisztviselők III., illetve IV. fizetési osztályának javadalmi vannak egybekötve. Az állásokra történt kivétel életfogytig tartó érvényességű. A pályázók a fiumei illetőségen és fedhetlen előéleten kívül még az állások alkalmas betöltésére való képesítésüket is bemutatni tartoznak. Amennyiben olyan személyre esne a tanács választása, aki nincs ezidőszertől közszolgálatban, annak egy évig ideiglenes minőségben kell szolgálnia.

— **A Nemzeti Kaszinó a magyar nyelvért.** A Fiumei Nemzeti Kaszinó nemrég körlevelében arra hívta fel az ország minden közgazdasági intézményét, hasson oda, hogy a kereskedők, iparosok, szállítók és általában azok, akik Fiumével üzleti összeköttetésben állanak, levelezéseikben kizárólag a magyar nyelvet használják. Az országos iparegyesület végrehajtó-bizottsága vasárnap tárgyalta a Kaszinó átiratát és úgy határozott, hogy a maga hatáskörében teljes erővel támogatja a Kaszinó dicséretes akcióját.

— **A hét fertőző betegségei.** A városi tisztifőorvosi hivatal jelentése szerint a január 12-étől 18-ig terjedő héten hat bárányhimlő eset, kilenc kanyaró eset és két hastífusz eset fordult elő, számarköhögésben egy, ragályos fülmyirigyben pedig tizenhét megbetegedés történt. A számarköhögésnek egy halottja volt.

— **A fiumei pénzügyőri laktanya** 423 ezer 222 koronával előirányzott bővítési munkáira a dohányjövődéki központi igazgatóság nov. 25-én árlejtést tartott. A döntést most hozták meg. A legolcsóbb ajánlattevő, Koch Károly 377.055 K ajánlatát fogadták el.

— **Tűz a pékműhelyben.** Tegnap hajnalban a Buonarroti-utcán szolgálatot teljesítő rendőr füstöt vett észre Frankies József sütőmester műhelyének ajtajánál. Miután meggyőződött arról, hogy a műhelyben tűz van, Frankies nem messze levő lakásra sietett s értesítette őt a veszedelemről. Frankies műhelyéhez sietett, felnyitotta az ajtaját s a rendőr segítségével hozálátott az oltáshoz. Közben értesítették az esetről a tűzoltókat is, akik hamar künn termettek, de már nem akad tennivalójuk, mert időközben Frankies és a rendőr eloltották a tüzet. A műhely berendezésének egy része a tűz áldozatául esett. A kár 800 koronát tesz ki, de biztosítás útján megtérül. A tűz okát még nem tudták eddig megállapítani.

— **Uj rend az olajszállításban.** A kereskedelem és iparkamara kércimére a kereskedelemügyi miniszter új rendeletet adott ki a könnyen gyuló és robbanó anyagok szállításáról. Az új rendelet szerint könnyen gyuló anyagokként a következők kezelendők a postai és vasuti szállításnál: nafta, petroleum, ligroin, benzol, gazolin, légnemű éter, benzol, xytol és cumol. Ellenben az ásvány kenő- és gépolajok szállítására nem esik ezentúl a régi megszorítás alá.

— **Hideg fürdő.** Tegnap este 9 órakor Dekleva Anna 55 éves asszony az Adamich-móló szélén járva, megbotlott egy hajókötélben s a tengerbe esett. A mólón szolgálatot teljesítő Garábi János határrendőr ki akarta menteni az asszonyt, minthogy azonban nem talált a közelben erre alkalmas eszközt, letérdelt a mólót szegélyező vastag fagerendára s úgy akarta kiemelni a vízből a fuldokló asszonyt. De ekközben annyira lehajolt, hogy egyensúlyát veszítette s ő maga is a vízbe esett. Most már ketten forogtak életveszélyben. Ekkor néhány fiatalember esőnadrágot kerített s nagynehéz kimentették a vízből Garábit és az asszonyt. Garábi egyedül ment a határrendőrségre, míg az asszonyt a mentők a kórházba szállították.

— **A mentők működése.** A városi mentőállomás most kiadott jelentése szerint a mentők 1913 novemberében 479 esetben nyújtottak első segélyt s 479 személyt szállítottak a kórházba.

— **A kikötőből.** Jan. 20. Érkezett: Dandolo olasz gőzös Kalkuttából, 2897 bál bál jutával, 20 hordó olajjal; Bucovina osztrák gőzös Konstantinápolyból, 190 hordó borral, 30 tonna ásvánnyal és 45 bál vegyes áruval; Angelina olasz gőzös üresen; Magyar magyar gőzös Cataniából, 1990 láda narancsossal.

Indult: Gisella osztrák gőzös Kalkuttába, 4150 tonna cukorral és 50 tonna fával; Zichy magyar gőzös Valenciába, 280 tonna fával, 60 tonna cukorral, 50 tonna babbal, 40 tonna parafinnal és 20 tonna vegyes áruval; Ferenc József király magyar gőzös Triesztbe üresen; Gallipoli olasz gőzös Velencébe, 270 tonna cukorral, 200 zsák babbal és 10 tonna fával; Tisza magyar gőzös Mogadorba, 200 tonna fával, 50 tonna cukorral, 30 tonna parafinnal és 180 bál dohánnyal.

— **Vendéglősök, szállodások és pálinkamérők figyelmébe.** A Vendéglősök és rokonszakmabeliek Ipartársulatának igazgatósága felkéri a társulati tagokat és mindazokat, akik pálinkaméréssel foglalkoznak, hogy esütörtökön d. n. fél 3 órakor a Deák szálloda nagytermében okvetlenül jelenjenek meg.

— **Erdőtűz.** Vasárnap délután telefonon jelentették a városi tűzoltóságnak, hogy Cosala szomszédságában kigyulladt egy erdő. A tűzoltók kivonultak a helyszínre s hozálátottak a tűz oltásához, ami könnyen ment, mivel az erdő leginkább apró cserjékből áll. Egy óra alatt teljesen eloltották a tüzet, amely 2000 négyzetméternyi területen perzselte le az erdőt. A tűz oka ismeretlen.

— **Pécsi tolvaj Fiumében.** Tegnap a fiumei rendőrség távirati értesítést kapott a pécsi rendőrségtől, hogy ott Mohr Gyula 1191 korona ellopása után megszökött. A pécsi rendőrség biztosra veszi, hogy Mohr Fiuméba utazott. A rendőrség kutatja a tolvajt.

— **Elfogott közveszélyes egyén.** A városi rendőrség egyik detektívje tegnap este elfogta Vassilich Rudolf 31 éves vegliai embert, akit tolvajlásokért több város rendőrsége régóta keres. Fiumei viselt dolgaiért való bűnhődése után ki fogják utasítani városunkból.

— **Bizánc végnappjai.** A Corso moziban tegnap óta „Bizánc végnappjai” című nagyhatású színművet adják.

— **Az Osztrák-Lloyd januári menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat: A thesszáliai A és B vonalak hajói, amelyek minden pénteken indulnak Triesztből, hetenként — felváltva rakodnak Fiumében

körülbelül egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A görög-levanti A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A sziriai A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt, a menetrendben előirt összes kikötők részére.

Océánszolgálat: A kalkuttai vonal hajói, amelyek minden hónap 5-én és 20-án indulnak Triesztből, Fiumében 10 nappal az elindulás előtt rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A kobei vonal hajói, amelyek minden hónap 10-én indulnak el Triesztből, Fiumében a megelőző hónap utolsó 10 napján s nappal meghosszabbítatik.

Földközi tengeri szolgálat: A görög-levanti A vonal hajói a következő kikötők részére rakodnak:

Korfu, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Haidar-Pascha, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Batum.

Görög-levanti B vonal: Korfu, Patrasz, Argosztoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gllipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizeh és rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére, szükség esetén a rakodási idő Trebisonda, Bizeh és Batum.

Thesszáliai A vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Kostanza, Odessza.

Sorai A vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolisz, Aleszandretta, Mersina, Larnaca és visszatéréskor Limasol.

Thesszáliai B vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Nicolajeff.

Sorai B vonal: Alexandria, Port-Said, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Odessza és Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolisz, Limasol, Larnaca és Mersina, visszatéréskor Aleszandretta.

Océánszolgálat: Trieszt—Calcutta-i vonal. Port-Said, Suez, Port-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Calcutta.

Trieszt—kobei vonal: Port-Said, Suez, Aden, Karachi, Bombay, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Shanghai, Jokohama, Kobe és visszatéréskor Moji.

—o—
 o Torretta városrészben jutányos áron o
 o ELADUNK HÁZÉPÍTÉSRE o
 o ALKALMAS TELKEKET o
 o megfelelő építési kölcsönt megszerez- o
 o zük. o
 o Vizezeték, csatornázás, vilanyvilágítás o
 o Felvilágosítások délelőtt 10—12 között o
 o adatnak alantí címen: o
 o Néplakásokat építő r. t. o
 o Via Carlo Goldoni 1, a dohánygyár mö- o
 o gött. Telefon: 10—21. o

TŐZSDE.

	Ján. 19 zárlat	Mai ár. 1/4 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	841.75	842.—
Osztrák hitelrészvény	535.50	637.—
4%-os koronajáradék	81.90	83.10
Osztr.-magy. államvasút	713.50	714.—
Jelzálogbank	436.50	437.—
Leszámlolóbank	516.—	521.—
Hazai Bank	288.50	290.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	532.50	533.—
Rimamurányi	644.50	644.—
Sálgótarjáni	756.—	762.—
Közuti Vasút	622.25	623.—
Városi Villamos	316.50	325.—
Adria	569.—	—
Déli Vasút	104.—	—
Magyar Cukoripar	2550.—	—
Rizsgyár	3700.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammokra)		
Búza áprilisra	11.68	11.72
Búza májusra	11.70	11.75
Búza október	10.77	10.77
Rozs áprilisra	8.92	8.98
Rozs októberre	8.47	8.48
Zab októberre	7.75	7.83
Zab áprilisra	7.76	7.58
Tengeri májusra	6.71	6.80
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	634.—	633.—
Magyar hitelrészvény	838.—	838.—
Osztrák magyar államvasút	712.25	711.—
Déli Vasút	—	104.50
Alpesi	808.—	805.—
Skoda	767.—	765.—
Osztr. koronajár.	83.35	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi köté- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölesönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Inefficenter“ tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Oriente tengerhajózási társ.	142.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	—
Magyar Olajgyár	200.—
Austro-Americana	309.50
Navigazione Libera Triest	615.—
Osztrák Lloyd	618.—
Stabilimento Tecnico	9835.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	403.—
I. Trieszti Rizsgyár	360.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	437.—
Špalatoji Portland Cement	358.—
Assicurazioni Generali	875.—
Riunione Adriatica	3760.—

MENETREND KIVONAT.

Vonatok indulása Fiuméből:

Zágráb—Budapest felé:
Gyorsv.: d. e. 8.00; d. u. 6.00 órakor.
Szem. v.: d. u. 12.55; d. u. 6.08; este
10.23 órakor.
St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felé:
Gyorsv.: d. e. 7.52; este 8.10 órakor.
Szem. v.: regg. 5.13.; déli 12.56; d. u.
5.00 órakor.

Vasuti állomási vendéglő
Fiumében.

Hires jó konyha. Mindenkor kész ételek.
Az érkező, elutazó és átutazó közönség, vala-
mint a városi polgárság kedvenc talál-
kozóhelye. Figyelmesebb kiszolgálásról biztosít
Kardos József, vendéglős. (Tel. 10-49.)

Vonatok érkezése Fiuméba:

Budapest—Zágráb felől:
Gyorsv.: regg. 7.15; este 7.54 órakor.
Szem. v.: regg. 6.55; d. u. 4.05 órakor.
St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felől:
Gyorsv.: d. e. 9.46; este 10.18 órakor.
Szem. v.: déli 12.09; d. u. 3.01; este
12.55 órakor.

Távirat — Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 20. Tegnap délután Beöthy Pál elnök Barabás Béla beszéde köz-
ben szünetet adott. Három órakor megnyit-
ta az ülést, Barabás tovább folytatta beszé-
dét, melyet sokszor szakított félbe az elnök
azzal, hogy ne térjen el a szónok tárgyától.
Végre is Barabás vesztette el a türelmét és
azt kiáltotta oda az elnöknek, hogy: „Ez
mégis csak impertinencia, amit yelem az el-
nök művel!” Erre a munkapárt soraiból
felállnak és hangos kiáltásokkal fordulnak
az ellenzék felé. Néhány percig tartott a za-
varodás. Végre sikerült a rendet helyreállí-
tani. Barabást a mentelmi bizottság elé uta-
sította az elnök, Hammersberg László és Va-
ranesik József felszólalása után az elnök este
háromnegyed hétkor berekesztette az
ülést.

BUDAPEST, jan. 20. A képviselőház
mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Beöthy
elnök. Szász Pál ismertette a mentelmi bi-
zottság javaslatát, mely Barabás Bélát
jegyzőkönyvi megrovással kívánja részesí-
teni. Azután Bosnyák Géza beszélt a sajtó-
javaslatához, aki azt mondotta, hogy a mun-
kapárt közönséges hazámuló. Az elnök ezért
rendre utasította.

— *Szmrécányi:* Miért utasította rend-
re?
— *Az elnök:* Szmrécányit rendre uta-
sítja.

— *Ráth Endre:* Uj lemez van a fono-
gráfban.

— *Az elnök:* Ráthot rendre utasítja.

— *Takács:* Ráth mindjárt kimegy.

— *Ráth:* Majd előbb elmondom, hogy
Takács mit mondott a munkapárttól a pop-
rádi állomáson.

Szólásra fel vannak jegyezve Vertán
Etele és Polónyi Dezső.

Skerlecz Bécsben.

BECS, jan. 20. Skerlecz Iván bán ma
reggel Bécsbe érkezett, ahol kihallgatáson
fog megjelenni ő felsége előtt.

Balthazár a szekularizációért.

BUDAPEST, jan. 20. Antal Gábor hal-
lálával — tudvalevőleg — Balthazár Dezső
püspököt hívták be a főrendiházba. Baltha-
zár kijelentette, hogy küzdeni fog a papi ja-
vak szekularizációjáért.

A románok.

BUDAPEST, jan. 20. A román komité
tagjai ma délben Illésfalvi Pap György el-
nöktele mellett értekezletet tartottak. Ki-
mondották, hogy a kormánnyal megkötik
a paktumot, mai szervezetüket fenntartják

Baldog órái

csakis annak lehetnek,
aki hozat magának egy
működvelő hangszert

Wagner „hangszerkirály“-tól.

Budapest, József-körút 15. (Telefon.)

Varázsfuvola ajándékkal 4 kor. — Csodatrombita
erős rézből 6 kor. Szájharmonika dobkiserettel 3
kor. Facimbalom 15 hanggal 4 kor. Tündérharan-
gok állványon 9 kor. Varázshagedű ujdonság 6 k.
— A milánói, párisi és londoni kiállításokon kitün-
tetve az első díjjal.
Javítás szakmühelyek! Fényképes árjegyzék ingyen!
Ovás! Ügyeljünk a „Wagner“ névre és 15-ös
hátszámra.

és a kormányt támogatják. Egyházi kér-
ésben követelik egy új görög-keleti püs-
pökség felállítását.

Krobotin Budapesten.

BUDAPEST, jan. 20. Krobotin had-
ügyminiszter ma reggel Budapestre érke-
zett és első sorban Tiszát kereste fel. A mi-
niszterelnöktől Hazai honvédelmi minisz-
terhez hajtatott, akivel szervezeti ügyeket
beszélt meg.

A bajor király Sárváron.

SÁRVÁR, jan. 20. Leonhard báró ba-
jor főudvarmester értesítette a községi elől-
járóságot, hogy III. Lajos bajor király leg-
közelebb ideérkezik és hogy intézkedjenek
a várkastély rendbehozása végett.

Feketeihlő Bécsben.

BECS, jan. 20. A járványkórházba teg-
nap három feketeihlőben megbetegedett
embert szállítottak. Ugylátszik, hogy a ra-
gály nagyobb dimenziókat fog ölteni.

A Hitelbank új alelnöke.

BUDAPEST, jan. 20. Pallavicini Ede
örgróf halálával megüresedett a Hitelbank
alelnöki állása. Erre a közeli napokban Esz-
terházy Miklós herceget fogják megválasz-
tani.

Leszállították a kamatlábat.

BECS, jan. 20. Az Osztrák-Magyar
Bank főtanácsa ma délelőtt ülést tartott
Bécsben és a kamatlábat 5 1/2%-ról 5%-ra
szállította le.

Magyar gyufakartell.

BUDAPEST, jan. 20. Többnapos tárgya-
lások után tegnap este végre megalakult a
magyar gyufagyárosok kartellje. A kartell
egy központi elárúsítási irodát fog felállí-
tani. Az osztrák gyufagyárosokkal a forgal-
om szabályozására legközelebb még egy ér-
tekezletet fog egybehozni a kartell.

Zerkowitz kiutasítása.

NEWYORK, jan. 20. Zerkowitz Emilt
tudvalevőleg kiutasították Amerika terület-
éről, mert párbajért büntetve volt. A köz-
munkügyi miniszter, Zerkowitz felelőszé-
sére, most kimondotta, hogy párbajvétségért
nem lehet senkit sem kiutasítani Amerika
területéről.

A horvát pénzügyi egyezmény.

ZÁGRÁB, jan. 20. Itteni beavatott kö-
rök szerint Tisza látogatásának legfonto-
sabb következménye az lesz, hogy a magyar
—horvát pénzügyi egyezményt módosítani
fogják. A módosítás szerint Horvátország
az eddigi hárminec millió korona helyett 40
milliót kap Magyarországtól hozzájárulás
eimen.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Január 15-től január 31-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződöttett elsőran-
gu attrakciók fellépte.

—:— MOZGÓ FÉNYKÉP. —:—
Előadás után kabaré szabad be-
menetel.

Dominók

teljesen újak, urak és hölgyek számára, ju-
tányos áron kölcsönbe adtnak.

VAJDA JÁNOS, uri és női szabónál

Corso 10. sz. (Telef. 17-63.)

Ügyvédek a bíróság ellen.

MILANO, jan. 20. Tegnap este az itteni ügyvédek értekezletét tartották, melyen 250 ügyvéd jelent meg. Az ügyvédek elhatározták, hogy mindaddig távol maradnak az összes bíróságoktól, amíg a bíróságok nem hozzák rendbe a hivatalos eljárások módját. Az ügyvédek különösen azért vannak elkéserevde, mert a bíróságok személyzet hiánya miatt rendkívül sokáig húzzák el az egyes pöröket.

Megszűnt vasuti sztrájk.

PRETORIA, jan. 20. A vasuti személyzet ma reggel aláírta az új munkamegállapodást. Ennek következtében a forgalom újból megindult.

Cigale meghalt.

ROMA, jan. 20. A nápolyi központi kórházban tegnap délelőtt anélkül, hogy má gához tért volna, meghalt az a Cigale nevű osztrák ember, aki álmokörbe esett és már több nap óta aludt.

Sikkasztó érseki jószágkormányzó.

BÉCS, jan. 20. A rendőrség letartóztatta Schernhorst Rudolfot, a hercegérseki uradalmak jószágkormányzóját, aki 4 év alatt 150 ezer koronát sikkasztott a rábizott uradalmi pénzekből.

Vitorlás a zátonyon.

ZARA, jan. 20. A Maoni-foknál a „Ruzsanica” vitorlás, mely borral volt megrakva, zátonyra jutott. A hajó nagy löketet kapott, melyen annyi víz hatolt a hajóba, hogy süllyedni kezdett. A tengerészeti igazgatás azonban még idejekorán intézkedett a vitorlás megmentése iránt.

Merénylet a vonat ellen.

BRÜSSZEL, jan. 20. A Brest és Bregeli közti vonalon ismeretlen tettesek felszedték a vasuti síneket és nagy köveket raktak a helyökre. Egy gyorsvonat a merénylet folytán kisiklott. Sok utas megsérült, több vasuti kocsit megrongálódott.

Kokowczew Szibériában.

PÉTERVÁR, jan. 20. Irkuckban nagyban készülnek Kokowczew orosz miniszterelnök legközelebbi fogadására. Kokowczew utazása a messzi keletre nagy kormányzati változásokkal van összefüggésben.

Magyar-Horvát tengeri Gözhajózási R.-T., Fiume**Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.**

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragus), Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 29 óra. Cattaróig csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfü-Patras kétszer havonként.
A gözhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

Lemire abbé lemond.

PARIS, jan. 20. A képviselői kamara folyosóin azt a hírt kolportálták tegnap egész határozottsággal, hogy Lemire abbé, a mostani francia kamara egyetlen papképviselője lemondani készül alelnöki állásáról. Lemire abbét a napokban a lillei püspök kizárta az egyházból engedetlenség miatt.

Venizelosz Párisban.

PARIS, jan. 20. Poincaré köztársasági elnök Venizelosz görög miniszterelnök tiszteletére családi jellegű ebédet adott tegnap este. Az ebéden jelen volt Doumerque miniszter is.

Japán készülődés?

PÉTERVÁR, jan. 20. Irkuckból jelentik, hogy a japán kormány megbízásából egész Mongolországot ügynökök járják be, akik a japán hadsereg számára igen sok lovat vásárolnak össze.

Anyagyilkosság.

PRÁGA, jan. 20. Samal karolinentali kávéca tegnap megölte az anyját, egy ottani vendéglősnét, mert nem akart neki egy nagyobb összeget kölcsön adni. A gyilkos kávést letartóztatták.

Gyilkolt a kazán.

ZOMBOR, jan. 20. Az Angol-Magyar Cukoripar Rt. cservenkai cukorgyárában tegnap este hat órakor nagy szerencsétlenség történt. Tíz munkás tartózkodott a kazánházban és a mellette levő helyiségben, amikor a kazán hirtelen felrobbant. Stefan Jakab, Schetz Károly és Müller Fülöp munkásokat a kazán szilánkjai halálosan megsebesítették. Hét munkás könnyebben sérült meg. Ezeket most a lakásukon ápolják. A halálosan sérült munkásokat este tíz órakor bevitték a szabadkai központi kórházba, ahol most haldoklanak. A zombori kir. törvényszék vizsgálóbírája ma kiment a helyszínre, hogy megindítsa a vizsgálatot és megállapítsa, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Megfojtott asszony.

FRANKFURT a M., jan. 20. Wiesbadenben, a Johnstrasse egyik házában holtan találták Schweitzer tejkereskedő feleségét. Megállapították, hogy az asszonyt valaki megfojtotta. A gyilkossággal egy fiatal embert gyanúsítanak, aki régebben Schweitzeréknél lakott.

Esszád pasa seregei.

LONDON, jan. 20. Belgrádi jelentés szerint Esszád pasa seregei elfoglalták az Ochrida-tó partján levő Pogradje és Elbaszszán városokat.

Salat K.

Corso 22. szám. — Telefon 819.

ELSŐRANGU ZONGORATEREM.

A leghíresebb gyárak készítményeiből állandó zongora, pianino és harmonium kiállítás. — Megtekinthető bármikor vételkényszer nélkül. — Hangolások és szakszerű javítások szavatossággal. — Több mint 800 darab zongora tölem állandóan használatban. — Számos elsőrangú elismerés.

ZONGORÁK RÉSZLETFIZETÉSRE!**Valódi brünni szövetek**

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 kor.
	1 szelvény 10 kor.
	1 szelvény 15 kor.
	1 szelvény 17 kor.
	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvény: tekete szalonruhához 20.- K.-rei, zsinnyú felhúzószövet, turisztalóknak, amelyeket az 1913. évi központi törvények stb. gyári árakon káld, mint megfizetés és szülő cég mindenütt ismert postafizetési raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előzők a mátykát a megfizetés előtt, ha szövetek szállítására kénytelen Siegel-Imhof cégnél, a gyárában rendelni, azaz lenni jelenleg. Szabott, legolcsóbb árak. Országos vándorok. Mindegyik, legolcsóbb árak, még a legkisebb rendeléseknél is, csak az 1913. évi árak.

Diktatura Bulgáriában?

SZOFIA, jan. 20. Az országban akkora a fejetlenség, hogy a kormány diktatúrát akar életbeléptetni. A helyzet egyre zavarosabb. Forradalmi bizottságok alakulnak, amelyek meg akarják ingatni a nép királyhűségét és Ferdinándot le akarják mondani. Az arzenálokban és fegyverraktárakban szakadatlan munka folyik. A katonaság állandóan a kaszárnyákban van és katonákat csak legkritikább esetben szabadsgoltnak.

A sakurashinai pusztulás.

TOKIO, jan. 20. Kagoshinából jelentik: Tegnap a Sakurashina szigeten levő tüzhányó ismét működésben volt. Az erupciók egész éjen át tartottak. A lakosság egy része, amely visszatért a tüzhányót környező falvakba, ijedten menekült az újabb vulkanikus kitörések elől.

Az albániai zavarok.

VALONA, jan. 20. Egyre nagyobb az a veszedelem, melyben a nemzetközi ellenőrző bizottság forog. Izmail Kemal arulása következtében egy percre sem biztos a bizottság élete. Mindennek ellenére a hatalmak hadi expedícióiról szóló híradások nem felelnek meg a valóságnak.

Hajótöröttek a halál torkában.

PARIS, jan. 20. Cetteből jelentik: Tegnap este nagy hajókatasztrófa történt. A Marguerite Marie gőzös léket kapott és gyorsan süllyedt. Mikor a víz már a fedélzetig ért, a parancsnok az egész legénységet mentőcsónakokra rendelte, ő azonban a marconistával a süllyedő hajón maradt. Hatalmas vihar dühöngött s talán ennek lehetett tulajdonítani, hogy a veszedelemben levő gőzös szikratávirataira sem jött válasz. A nagy viharban az egyik mentőcsónak felborult és tizenkét matróz a tengerbe fult. A másik csónakon órák hosszat küzdöttek a tengerészek a hatalmas hullámokkal s már félig meg voltak fagyva, mikor egy svéd gőzös arra ment és fölvette a hajótörötteket.

Magyar cukrászda Abbaziában

Reichsstrasse 39 villa Shanzer.

Kizárólag természetes teavajból készített elsőrendű cukrászsütemények. Rendelések házhoz szállítva gyorsan eszközöltetnek.

Kávé, csokoládé, frissítő italok.

Faraktár.

Fűrészelt, ácsolt, hasított és gömbfák; minden minőségben és terjedelemben; asztalosok, ácsok, esztergályosok, árboc- és evező készítőik és kádárok részére; hajó, épület s egyéb célokra; fenyő, luc-, jászor-, tölgy-, jegenye-, hárs-, dió-, cseresznye-, bükk stb. fák; nyers és gőzölt állapotban.

Ajánlom cégemet építészek, mérnökök, birtokosok, intézetek, és iparvállalatok figyelmébe. Elvállalok szállításokat Fiuméba és környékére saját fuvarommal, valamint hajón és vasuton minden állomásra.

Pavlović Drag., Fiume, Fakivitel, Iroda és raktár: Delta. Telefon 381 Sürgőncim: Pavlović.

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégek:

(Hótes arrivés hier:)

Boris Arthur Kolozsvár
 Wilwert Mária Eger
 Kepes Gyula dr. Budapest
 Both István dr. Zilah
 Dauninger Kornél Zombor
 Lajta Henrik Budapest
 Szilágyi Vilmos Budapest
 Nagy Sándor Budapest
 Forstner Eduard Wien
 Pollák Renée Budapest
 Bentler Wilhelm Wien
 Goldstein Arthur Wien
 Paechtman M. dr. Drohobelez
 Mischung Andreas Vinkovce
 Gyöngyössi József Miskolc
 Gonda Albert H. Vásárhely
 Rony József dr. Budapest
 Spitz Samu Budapest

Viktoria
 Viktoria
 Viktoria
 Viktoria
 Szege
 Palace
 Palace
 Bellevue
 Bellevue
 Stefanie
 Stefanie
 Stefanie
 Stefanie
 Securanst.
 Securanst.
 Habsburg
 Janette
 Janette

Klein Armin Budapest
 Weiss Márkus Wien
 Waserek Venzel Póla
 Wagner Heinrich Losonc
 Schwarz Izidor Wien
 Böhm L. Budapest
 Halle Georg Wien
 Berger Armin Budapest
 Berger Izsó Budapest
 Wolff Anna Karlsbad
 Spitzer Leopold Budapest
 Schak Schmal Wien
 Teazlinger István Tolna
 Orostowitz Ludwig Lemberg
 Steinbach Mária Brünn
 Szápáry György gróf P.-Taksony
 Delkin Rudolf P.-Taksony
 Dutertre Marthe P.-Taksony
 Süveges Mariska P.-Taksony
 Maszarek Helén P.-Taksony
 Hornjek Eliz P.-Taksony
 Kontra Sándor P.-Taksony
 Kontra Alexanderova P.-Taksony

Gutenberg
 Grosz
 Quarnero
 Schlosser
 Janette
 Janette
 Janette
 Savoy
 Savoy
 Royal
 Riviera
 Siehich
 Siehich
 Márkus
 Bristol
 Hartmann
 Keglevich
 Keglevich
 Keglevich
 Keglevich
 Keglevich
 Keglevich
 Keglevich

Prokai András P.-Taksony
 Matgus Róza P.-Taksony
 Vitkóczy Maria P.-Taksony
 Marakovics K. P.-Taksony
 Seni Emil Óradna
 Dichtl Mitzi Salzburg
 Somberek István Baranya
 Adamek Jánosné Baranya
 Wolterer Berta Baranya
 Höber Alice Budapest
 Jeftanovic Aco Serajevo
 Vajda Anna Wien
 Wilesek Vilmos Budapest

Keglevich
 Keglevich
 Keglevich
 Keglevich
 Jezica
 Plesch
 Szege
 Szege
 Szege
 Szege
 Szege
 Szege
 Szege
 Szege

MINERVA-AUTO

4 cylinder 24 HP.

eladó

Hotel Habsburg, Abbazia.

**A Fiumei Rizshántoló és Rizskeményítőgyár Részvény-
 Társaság Igazgatósága** mély megilletődéssel jelenti érdemű elnökének,
 nagyméltóságú

PALLAVICINI EDE örgróf ur

v. b. t. t., a magyar főrendiház tagja stb. stb.

f. hó 19.-dikén d. u. 7 órakor Fiumében bekövetkezett gyászos elhunytát.

A megboldogult emlékét, ki vállalatunknak annak alapítása óta szentelte nagybecsű és értékes közreműködését, mindenkor hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

FIUME, 1914. január hó 20.-dikán.

A Magyar Általános Hitelbank mély fájdalommal közli
 nagyérdemű alelnökének, nagyméltóságú

PALLAVICINI EDE örgróf úr

v. b. t. t., a magyar főrendiház tagja, stb. stb.

f. hó 19.-dikén Fiumében bekövetkezett gyászos elhunytát.

A megboldogult emlékét mindenkor igaz tisztelettel és kegyelettel fogjuk megőrizni.

Fiume, 1914. január 20.-án.

A kereskedő mérlege

Ismét elmúlt egy esztendő, ismét itt az ideje, hogy a kereskedő lezárja a könyveit, hogy újat kezdhesen. Az 1912-iki szomorú és sivár eredmény után mindenki azzal a reményvel nyitotta meg az üzleti könyveket, hogy a következő esztendő kárpótolni fogja az elmúlt év veszteségeit. Olyan válságos volt az 1912-iki év, hogy annál rosszabbat még a legpesszimistikusabb üzletember sem tudott elképzelni. S mi volt a valóság? A valóság minden képeletet felülmúlt. A válság az egész esztendőn keresztül tombolt s az üzletemberek javát sem kímélte. Kisembereket s nagyokat csakugy söpört el a dühöngő krízis, mint a nagy tőkével alapított nagyvállalatokat. Az egész 1913-as esztendő nem volt egyéb, mint hosszú és szakadatlan láncolata a gazdasági, de főleg kereskedelmi élet küzdelmének, a mit az ellene irányuló sűrű támadásokkal szemben vívnia kellett. Mert ha nem neki is szóltak a támadások, ha nem is ellene irányult minden mozzanat, a kereskedelem tulajdonképpen az, amelyen azok indirekte is hegeszthetetlen sebeket ütöttek.

Az ipari pangás, a pénzdrágaság, illetőleg a pénz teljes hiánya és a balkáni állapotok a mostani esztendőt még sokkal szomorubbá és sivárabbá tették, mint amilyen a tavalyi volt. A lapok közgazdasági rovatai nap-nap után hozták a hajmeresztő adatokat az ország minden részéből a kereskedővilágot ért újabb és újabb veszteségekről. Ugyannyira, hogy mostanában már bizonyos fásultsággal olvasunk egy-egy jelentősebb inzulvenziát, vagy bukást. A szemünk már szinte hozzászokott a szomorú rovat terjedelméhez s valóságos meglepetés ha a hajótöröttek száma a normális évek esődjéit felül nem mulja.

Nehéz és küzdelmes esztendő volt. Csak részvétet érezhetünk azokkal szemben, akik a küzdelemben elesetek, mert hisz tisztában vagyunk azzal, hogy a csatát nem az egyéni rátermettség hiánya miatt, hanem a viszonyok és események végzetes találkozása folytán veszítették el.

E szomorú példa azonban tanulságos lehet az egész kereskedővilágra s az 1913-as év minden kereskedőre szigorú memento lehet, hogy valóságos gazdasági viszonyok s kritikus pénzügyi állapotok mellett csakis olyan kereskedő boldogulhat, aki a normális időben is úgy gondolkodik, mintha mindig a válság bekövetkezését várná. Ellentmondanánk önmagunknak, ha az elesett kereskedőket könnyelműséggel vádolnánk. Nem, ők az általános válság áldozatai, de a könnyelmű kereskedő tönkrementjének nem föltétlenül kelléke az általános gazdasági vál-

ság, míg amazt csakis ez rendítheti meg. A józan számító és gondolkodó kereskedőt érhetik nem várt csapások, veszteségek, amik a kereskedelmi élet terén nem ritkák s amelyek tán a legerősebbet is megdönthetik, ezek azonban sohasem sorozhatók abba a nem rokonszenves kategóriába, ahol a számítás nélkül dolgozó s a kereskedői gondosságot figyelmen kívül hagyó, könnyelműség folytán tönkrement kereskedők vannak anyakönyvezve.

A kereskedelem egész embereket kíván. E téren csak egyenes jellemű és tisztességes elemek boldogulhatnak. Különösen ma, amikor a sok csapás és válság mellett még a verseny is óriási mértékben dühöng. A tisztességes és reális mérleg képezi minden kereskedelmi élet alapját a hitelt, a hitel pedig csak a tisztességen és a reális mérlegen alapulhat.

Hisszük, hogy kereskedőinknél mindkét tényező jelen van s ha az egyik erős, javít a másik kellék esetleges fogyatékoságán; de ha már elkerülhetetlen, hogy mindkét kellék ne legyen egyformán erős, úgy a kereskedői etika szerint ha a tisztesség makulátlan, a mérleg gyengébb is lehet.

+ **A kormány és a Pool-szerződés meghosszabbítása.** A német hajóstársaságok vezérigazgatói, Ballin és Plettenberg már visszautaztak Bécsbe, a honnan szünet nélkül mennek tovább, Ballin Párisba, hogy a Pool-szerződés meghosszabbítása végett meginduló tárgyalásokon jelen legyen és hogy a vele szövetséges társaságokkal közölje az osztrák és a magyar kormányval folytatott tárgyalásainak eredményét. A kormány a kivándorlási tanácsnak a Pool-szerződés ellen megnyilatkozó hangulata folytán kissé feszélyezett helyzetbe került és az az erős elhatározottság, a mely eddig a Poolal szemben mint patrónust vezérelte, lényegesen meggyöngült. Ennek dacára azonban a kormány még mindig azon az állásponton van, hogy a szerződést fenn kell tartani, illetve csak bizonyos olyan változásokat kell rajta eszközölni, a melyekhez a hajóstársaságok is hozzájárulnak. Pedig a helyzet olyan, hogy a kormány ismét teljes erővel léphetne fel a társaságok ellen, mert a párisi tanácskozás előreláthatólag a Pool végleges felbomlását fogja maga után vonni, ami a magyar kormányval kötött szerződést is hatályon kívül helyezi. De ha ez a tárgyalás eredményével is jár és a Pool-szerződés ez okból nem volna felbontható, a magyar kormány az osztrák kormányval való megegyezése még a meglévő szerződés alapján is az ellenőrzés olyan fegyverét szolgáltatja a kormány kezébe, a melyeknek alkalmazása a hajóstársaságokat igen nagy engedékenységre kényszeríthetné. Epp azért érthetetlen, hogy a kormány a kivándorlás veszedelmének folytonos növe-

kedése dacára mégis milyen angyali türelmességgel viselkedik a társaságokkal szemben és hogy a kivándorlási tanács hangulatának ismerete dacára is a szerződés érvényben tartása mellett foglal állást. Már megint beszélnek, hogy a Pool körül érdekelt munkapárti képviselők befolyása játszik közre és hogy nem kizárólag a közérdek irányítja e fontos kérdés miként való elintézését. Alig hisszük azonban, hogy ez a gyanúsító hitesztelés valót mondana és még mindig reméljük, hogy a kormány felhasználja a kínálkozó alkalmat és a jelenlegi szerződésen Pool-szerződés megsemmisítését vagy igen gyökeres megváltoztatását fogja keresztülvinni.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Szent István

Dupla-

malátasör

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszre és csemege kereskedésben. Frissen csaprol kimérve minden előkelő étteremben.

Hivatalnoknőnek

ajánlkozik könyvvitelhez, gépiráshoz és gyorsíráshoz értő, szép kézírással bíró magyar nő. Szíves meghívásokat „Hivatalnoknő” jellegére a kiadónvatalba kér.

A legajánlatosabb fiemei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Min két szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz csakis ez a valódi
kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakóhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán Budapest, VIII., Szigetvári-u. 16. sz.

egyszerű levelézölapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az EREDETI MINŐSÉG.

Kapható Fiumében: **A. CORTE** illatszertárában.

NE FOGADHOD EL MAST MIAT
TUNGSRAM TELJES VALÓDI
 HAZAI GYÁRTMÁNYÓVAL KÖRÜLTETVE
 HAZAI GYÁRTMÁNYÓVAL KÖRÜLTETVE

Gyártja: az Egyesült Izzólámpa és Villamossági R.T. Ujpest 4.

33 óceánjáró **33 óceánjáró**

Elsőrendű szalon-köszén **Austro Americana - Trieszt.**

kicsinyben és nagyban házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett

Aprított tűzifa 2 kor. 60 fil.

métermázsánként teljes fuvarokban (körülbelül 22—25 mm.) házhoz szállítva.

Aprított tűzifa **kicsinyben** zsákokban 5 korona métermázsánként házhoz szállítva.

Koks (pirszén) faszén mindenféle tüzelő anyagok nagy raktára.

Braun Bernát és Tarsa Fiume

Via Stefano Türri sz. 5. (Saját ház)

Telefon számok: 528. és 16-75.

Rendes szemly- és áruforgalom, Északamerika Dél-Amerika, Kanada, Görögország, Itália és Északafrika felé.

Személyszállítás Newyorkba

Dalmácia, Durazzo v. Valona, Patrasz, Palermo és Algir érintésével a Martha Washington gőzössel **jan. 17-én**

Durazzo v. Valona, Patrasz, Palermo és Algir érint. az Argentina gőz. **jan. 24-én**

Személyszállítás Buenos-Ayresbe:

Spalato v. Gravosa, Durazzo v. Valona, Patrasz, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo az Eugenia v. más gőzössel **jan. 17-én**

Spalato v. Gravosa, Durazzo, v. Valona, Nápoly, Barcellona, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo érintésével a Laura gőzössel **jan. 28-án**

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

PECSINEI SZANATORIUM SUSAK-FIUME.

Remek fekvés a tengerparton. Belső és sebészeti betegségek részére. Lábadózók részére is. Modern berendezés. Kitűnő hideg és meleg tengeri fürdők. Műtő berendezés. Röntgen sugarak, villamos gyógykezelés stb.

Szobák, teljes ellátással 10 K.-tól. Orvos választás tetszés szerint.

Felvilágosításokat nyújt

Telefon 500.

Az igazgatóság,

Táviratok: SANATORIUM - SUSAK.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

Via Carducci 12, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villamos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztenek.

Telefon 11-99.

Még csak rövid ideig! Kobrak-cipők 25-50. százalék edgedményen!

Megérkeztek a valódi amerikai **Barry-cipők** Kizárólag árusítja:

Fiume Corso 46 Vértess S. cipőraktára **Tel. 10-01.**

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához

Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87.

Üres lakások és butorozott szobák szintén közvetítettnek.

Tungsramp lámpa darabja 1.20 K. Pavacich Testvérek droghériája.

Elvállalja gáz- és villanyvilágítás, valamint vízvezeték bevezetését. Nagy raktár a gázvilágításhoz szükséges eszközökben, padlók, automobilon s más gépek részére való olajakban. Fichtolin készülékek, gázolin, petróleum és naftára járó gépek. Legújabb gyártmányok. Arusítás kicsinyben és nagyban igen jutányos árak mellett,

Kedvező fizetési feltételek.

BARBETTI ÁGOST - FIUME

Táviratcím: BARBETTI Via R. Sanzio. Telefon szám 14-55.

Mindennemű festékek, ecsetek, sávak stb. raktára. Nagy raktár ásványvizekben angol és amerikai s egyéb droghuacikkben. Mindenféle füvek és gyökerek behozatala és kivitele.

**Ujságkihordó fiukat
 vagy asszonyokat
 jò fizetéssel felvesz.**
 A TENGERPART
 kiadóhivatala.

**Fehérvarrást, múhimzést
 és egyéb női kézimunkákat**

jutányos díjazás mellett elvégez minden ilyenmü munkákban jártas asszony. Szives meghívásra rögtön odajön, vagy címet megad a kiadóhivatal.

Nyomatott a „POLINŊIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - tássaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYITO

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik

Egy tisztességes

ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
 kiadóhivatala.

**Velence
 San Marco szálloda**

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génuai kiállításon dícsérő okmányokkal kitüntetve.
SZOBÁK 2 és 16 LIRATÓL FELJEBB.